

PROGRAM POSVETOVALNICE ZA MLADE V KRANJU

Posvetovalnica za mlade pri Centru za socialno delo Kranj je nastala kot preventivni program na področju zakonskega in družinskega svetovanja in je nadaljevanje dela z mladimi po šolah - programa Humanizacija odnosov med spoloma, ki ga v Kranju izvajamo že od leta 1982. Dodatno spodbudo za nastanek dela v posvetovalnici pa smo dobili z analizo, ki smo jo izvedli z učenci 8. razredov OŠ in dijaki srednjih šol. Ugotovitve iz analize so nam pokazale, da mladi kot bodoči partnerji in starši potrebujejo poglobljeno delo ob odprtih dilemah, ki se pojavijo v obdobju mladostništva in zorenja.

Tudi v svetu so te vsebine prisotne v vzgojnih programih zlasti v razvitih deželah. Pri nas pa so žal te vsebine še vedno ostale prepuščene posameznikom in so zelo odvisne od določenega okolja.

Posamezniku lahko ponudimo obliko in vsebino svetovanja, ne moremo pa mu vsiliti vsebine in kakovosti zakona in družine. Zato to velja tudi za procese svetovanja, v katerih je uspeh odvisen predvsem od osveščenosti, ki pogojuje pripravljenost za sodelovanje in aktivno vključevanje v procese svetovanja in izgrajevanja partnerskega odnosa. Vse to je mogoče - posebno pri mladih, če svetovanje ni usmerjeno v dajanje nasvetov, kar pomeni, da moramo svetovanje vedno obravnavati kot proces, ki se nenehno dopolnjuje in razvija ter tako postaja del potrebe po nenehnem usposabljanju za bogatenje spoznanj o medsebojnih odnosih med spoloma, partnerstvu in starševstvu.

Namen in cilj. Pomembno je, da v zgodnjem obdobju spodbudimo potrebe po vsebinah, ki se tičejo vsakega posameznika v kasnejšem življenju. Menimo, da so tako mladi ljudje boljše opremljeni za dograjevanje spoznanj s tega področja in tako lažje oblikujejo nove vrednote, norme ter se učijo novih vzorcev vedenja in vlog. To pa so spoznanja, ki smo jih dobili tudi iz analize z mladimi po šolah. Pri delu z mladimi smo lahko spoznavali, da družina kot pomemben socializacijski faktor pogosto odpoveduje prav v obdobju mladostništva in zato med mladostniki in starši ni vzpostavljen tisti odnos, ki je v tem obdobju zelo pomemben. Dosedanje izkušnje iz šol nam tudi kažejo, da so šolski programi še vedno močno usmerjeni v izobraževanje, vzgojni vidik pa ostaja neizpolnjen. In prav ta prazni prostor skušamo delno pokrivati s tem programom in njegovimi vsebinami.

Oblika dela in vsebina. Mladi dobijo informacije o delu posvetovalnice za mlade v osnovnih in srednjih šolah preko programa Humanizacija odnosov med spoloma. Ob tej priložnosti dobijo tudi zloženke, ki predstavljajo ponujeno vsebino. Tako lahko mladi pridejo v posvetovalnico vsake 14 dni, ko sta z njimi dva svetovalca različnih profilov. V skupini, ki šteje do 15 članov, se spoznamo, dorečemo del terapevtskega dogovora ter se pogovorimo o pričakovanih do posvetovalnice in svetovalcev. Skupina dela na

prvem srečanju 2 uri, sestane pa se običajno dva do trikrat. V obdobju mladostništva se srečamo tudi z vprašanjem spolnosti in pripravljenosti nanjo. Tudi pri mladih se še vedno pojavlja kot "tabu tema", zato je po zaključenem delu v skupini možen individualen (ali v paru) pogovor z ginekologom, ki mladim svetuje in jim predlaga tudi ustrezno zaščito pred nezaželeno nosečnostjo.

Okvirne teme, o katerih se najbolj pogosto pogovarjamo z mladimi, so: medsebojni odnosi med spoloma, pomen ljubezni, kaj je pomembno vedeti pri izbiri partnerja, zrelost za partnerski odnos, mladi in spolnost, kontracepcija, spolne prenosne bolezni, splav.

Povzetki in izkušnje. Po zaključnem srečanju mladi v posvetovalnici izpolnijo tudi kratko anketo. Ugotovitve iz te ankete za leto 1989 so naslednje:

Posvetovalnico za mlade je v tem obdobju obiskalo 226 mladih, od tega 91,19 % deklet in 8,84 % fantov. Kljub temu, da je vsebina namenjena obema spoloma, je žal med obiskovalci še vedno premalo fantov. Čeprav skušamo že ves čas dati poudarek na prevzemanje odgovornosti za partnerstvo na oba spola, se nam fantje ponavadi priključijo šele v drugem ali tretjem krogu srečanja, ko jih dekleta motivirajo za te vsebine dela.

Največ mladih, ki obiskujejo posvetovalnico, je prišlo iz srednjih šol, preko 90 %, in le nekaj z višjih in visokih, kar kaže, da vsebina posvetovalnice najbolj zanima mlade med 15 in 18 letom.

Po vrstah šol so podatki naslednji: ekonomska šola 29 %, srednja tekstilna šola 25 %, gimnazija 17 %, niso v šoli 12 %, univerza 7 %, Družboslovna gimnazija v Škofji Loki 3 %, Šolski center Iskre 3 %, ostale obiskovalke so učenke 8. razredov kranjskih osnovnih šol.

V posvetovalnici za mlade pogrešamo tiste, ki so se po 15. letu starosti že zaposlili in tako zaključili šolanje, saj menimo, da so prav ti mladi pogosto slabo opremljeni s spoznanji, ki jih nudi posvetovalnica.

Na vprašanje o motivu za obisk v naši posvetovalnici je večina mladih odgovorila, da želijo več vedeti o odnosih med spoloma, generacijskih problemih, o spolnosti in zaščiti pred nezaželeno nosečnostjo. To pa so vsebine, pri katerih mladi in starši v tem obdobju ne najdejo vedno skupnega jezika.

Tudi teme, ki načenjajo vprašanja partnerstva in starševstva so v teh skupinah izredno dobro sprejete in pomembne ne le za odnose med mladimi in starši, temveč tudi za bodoče partnerstvo in starševstvo.

Na vprašanja, ali starši vedo za obisk v posvetovalnici, je nekaj več kot polovica vprašanih odgovorilo pritrdilno, kar kaže, da ima veliko mladih odprte kontakte. Zanimiva pa je tudi izkušnja, da so o delu posvetovalnice starši obveščeni, ker nam tudi oni pogosto naročijo mladostnika v skupino. Druga polovica mladih pa žal živi v družinah, v katerih ob teh dilemah s

starši ne najdejo stika.

Na vprašanje o izobrazbi staršev nam podatki kažejo, da ima večina staršev srednjo šolo ali višjo izobrazbo. To bi lahko pomenilo, da otroci bolj izobraženih staršev čutijo večjo potrebo po dodatnem informiranju in osvajanju teh spoznanj. Odgovori so lahko tudi v korelaciji s podatkom, da je bilo izredno malo obiskov mladih iz delavskih in kmečkih družin.

Odgovori na vprašanje, kje mladi dobijo največ informacij o vsebini, ki jih v tem obdobju zanima, potrjuje utemeljenost dela naše posvetovalnice, saj še vedno več kot polovica anketiranih - 52 % išče odgovore med prijatelji, 20 % doma, 14 % v knjigah in časopisih, 8 % v šoli in 6 % med partnerji.

Na vprašanje, kako so mladi zadovoljni z obiskom in delom posvetovalnice, nam podatek pove, da jih je 98 % zadovoljnih tako z vsebino kot tudi z metodo dela. Pri svojem delu smo v zadnjih dveh letih začeli uporabljati tudi video kasete s temami, ki se navezujejo na naše vsebine.

Domnevamo, da smo s 6-letnim obstojem, delovanjem in razvojem na primeren način prisluhnili mladim, njihovim potrebam in pobudam. Organizacija in izvajanje nalog pa zahtevata stalen in aktiven odnos izvajalcev in njihovo nenehno izpopolnjevanje in usposabljanje, kar pa je tudi izziv za nas same.